

HISOR, JAYDARI VA ULARNING DURAGAYLARINING QO'ZILARINING O'SISH KO'RSATKICHLARI

Sultanov Yu.F., Bakturdiyeva Sh.O., Oraqbaeva B.Yu.

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti, Nukus filiali

Annotatsiya: Ushbu maqolada Hisor va jaydari qo'zilarining o'sish ko'rsatkichlari, ularning xususiyatlari va qo'zilar haqida ma'lumot berilgan. Hisor qo'zilar O'zbekistonning Hisor mintaqasida tarqalgan bo'lib, kuchli tanasi va yaxshi ozuqa qabul qilish qobiliyati bilan ajralib turadi. Jaydari qo'zilar esa janubiy hududlarda tarqalgan, yumshoq junlari va yuqori go'sht sifati bilan mashhur. Shuningdek, duragaylar orqali qo'zilarining o'sish tezligini va sifatini yaxshilash jarayoni ham ko'rib chiqilgan. Hisor va jaydari qo'zilarining o'sish ko'rsatkichlari parvarish va ozuqa sharoitlariga bog'liq bo'lib, zamonaviy texnologiyalar va ilmiy tadqiqotlar yordamida yanada yaxshilanishi mumkin.

Kalit so'zlar: hisor, jaydari, qo'zilar, duragaylar, o'sish ko'rsatkichlari, zamonaviy texnologiyalar.

Hisor va jaydari qo'zilar O'zbekistonning qishloq xo'jaligida muhim o'rin tutadi. Ushbu duragaylar o'zining yuqori sifatli go'shti, yaxshi ozuqa konversiyasi va tez o'sishi bilan ajralib turadi. Hisor qo'zilar asosan Hisor tog'lari atrofida tarqalgan bo'lib, ularning o'ziga xos xususiyatlari va moslashuvchanligi bilan tanilgan. Jaydari qo'zilar esa, O'zbekistonning boshqa hududlarida ham keng tarqalgan bo'lib, ularning o'sish ko'rsatkichlari ham yuqori darajada. Hisor qo'zilar, o'zining kuchli tanasi va yaxshi rivojlangan mushaklari bilan ajralib turadi. Ular odatda o'zining tez o'sishi va go'sht sifatining yuqoriligi bilan mashhur. Ushbu duragaylar, ozuqa bilan ta'minlanganda, o'sish jarayonida yuqori ko'rsatkichlarga erishadi. Ularning parvarishi va ozuqa rejasi to'g'ri tashkil etilganda, Hisor qo'zilar tezda vazn yig'adi va go'sht sifatini oshiradi. Jaydari qo'zilar esa, o'zining moslashuvchanligi va turli sharoitlarga chidamliligi bilan tanilgan. Ular ko'pincha qishloq xo'jaligida ozuqa resurslaridan samarali foydalanish imkoniyatiga ega. Jaydari qo'zilar, ozuqa sifatiga qarab, o'sish ko'rsatkichlarini oshirishda muvaffaqiyatli bo'lishadi. Ularning parvarishida ozuqa tarkibi, suv ta'minoti va sharoitlar muhim rol o'ynaydi. Qo'zilarining o'sish ko'rsatkichlari, ularning genetik xususiyatlari, parvarish sharoitlari va ozuqa sifatiga bog'liq. Hisor va jaydari qo'zilar, o'zining yuqori o'sish ko'rsatkichlari bilan qishloq xo'jaligida muhim ahamiyatga ega. Ularning go'shti, oziq-ovqat sanoatida talabga ega bo'lib, iqtisodiy jihatdan foydali hisoblanadi. Shuningdek, Hisor va jaydari qo'zilar o'zining genetik xususiyatlari orqali yangi duragaylar yaratishda ham muhim rol o'ynaydi. Ularning o'sish ko'rsatkichlarini oshirish uchun zamonaviy seleksiya usullaridan foydalanish, parvarish sharoitlarini yaxshilash va ozuqa sifatini oshirish zarur. Bu esa, qo'zichoqchilik sohasida barqaror rivojlanishni ta'minlaydi va qishloq xo'jaligida yangi imkoniyatlar yaratadi. Umuman olganda, Hisor va jaydari qo'zilar O'zbekistonning qishloq xo'jaligida muhim ahamiyatga ega bo'lib, ularning o'sish ko'rsatkichlari va sifatli go'shti qishloq xo'jaligi rivojida katta rol o'ynaydi. Ularning

parvarishi va ozuqa rejasi to'g'ri tashkil etilganda, bu duragaylar yuqori natijalarga erishish imkoniyatiga ega.

Xulosa. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy parvarish usullari va ozuqa rejimlari qo'zilarining o'sish ko'rsatkichlarini sezilarli darajada yaxshilaydi. Hisor va jaydari qo'zilarining o'sish ko'rsatkichlari, ularning iqtisodiy ahamiyatini oshirish va qishloq xo'jaligi sohasida barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdullayev, A. (2020). "O'zbekiston qo'zichoqchilikni rivojlantirish: Hisor va jaydari qo'zilari." O'zbekiston Qishloq xo'jaligi ilmiy-tadqiqot instituti.
2. Toshpulatov, B. (2019). "Qo'zichoqchilikda duragaylar va ularning o'sish ko'rsatkichlari." O'zbekiston Qishloq xo'jaligi va suv xo'jaligi akademiyasi.
3. Xolmatov, D. (2021). "Hisor va jaydari qo'zilarining genetik xususiyatlari." O'zbekiston Biologiya jurnali, 3(2), 45-50.
4. Ismoilov, R. (2018). "Qo'zichoqchilikda ozuqa va parvarish sharoitlari." O'zbekiston Qishloq xo'jaligi jurnali, 5(1), 12-18.
5. Murodov, S. (2022). "Duragaylar orqali qo'zilarining o'sish ko'rsatkichlarini oshirish." O'zbekiston Qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat xavfsizligi jurnali, 4(3), 30-35.

SOG'IN SIGIRLAR SUT MAHSULDORLIGIGA TASHQI OMILLARNING TA'SIRI

Tleumuratov A.K., Usmanova J.S., Embergenova J.Q

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Nukus filiali

Respublikamizda chorvachilik xususan qoramolchilik fermer, dehqon va shaxsiy yordamchi xo'jaliklarda rivojlanmoqda, afsuski fermer xo'jaliklarining ulushi 4-5% dan oshmaytir, rivojlangan mamlakatlarda esa ularning xissasi kamida 60-70 % ni tashkil etadi.

Ushbu vazifalarni samarali bajarishda chorvachilik ozuqa bazasini mustaxkamlash va jadal texnologiyalardan keng foydalanish bilan bir qatorda poda va zotlarni takomillashtirish, ularning mahsuldorlik va nasldorlik sifatlarini uzluksiz oshirib borishga qaratilgan rejalar birinchi navbatli bo'lib, amalga oshiriladi. Jadallashgan texnologik sharoitlarda har bir qoramol podasi yuqori irsiy belgilarga ega bo'lgan nasldor va sermahsul mollar bilan to'ldirib boriladi. Bunda mollarni tabiiy-iqtisodiy sharoitlarga moslashib borishligiga katta talab qo'yiladi

Respublikada qoramolchilikni jadal rivojlantirish sharoitlarida uning naslchilik bazasini mustaxkamlash, mollarning nasldorlik va mahsuldorlik sifatlarini oshirishdagi strategik vazifalar respublika naslchiligi havfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyatga egadir.

Xalq xo'jaligining barcha tarmoqlari qatori chorvachilik taraqqiyot rivojining ham taraqqiy etgan mamlakatlar darajasiga etishishi, jahon andozalariga to'la – to'kis javob berishi muhim, qolaversa, kerak bo'lsa etakchi ahamiyatga ega. Barchamizga ayonki, chorvachilikning samaradorligiga quyidagi omillarga bog'liq.